

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyi: Magyaróra . . . . . 3 korona Külföldi: Magyaróra . . . . . 12 "		Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: G á s z l ó J ó z s e f.	Egyes szám ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27
--	--	--	---	--

Agrár szocializmus.

— ápril. 15.

(—s) Csongrád vármegyében ismét ezrekre és ezrekre megy a munkanélküli földmivelő munkások száma.

A hatósági munkaközvetítő intézet, melyet Bugyi főjegyző vezet nagy lelkiismeretességgel és körültekintéssel, néhány hét alatt kétezernél több munkást helyezett el, nagyobb föld és építkezési munkálatoknál országshoz, de azért még igen sok erős munkabíró kar lóg tétlenül és csüggedten alá s igen sok munkás családnak nincs betevő falatja.

Am jön majd az aratás ideje, a mikor a szociális agitáció veszi kezébe a vezetést és sztrájkot, vagy jó magyarsággal mondván munkaszünetet szit az elégedetlenek között, tulzott követelésekkel állva a kényszerűségbe jutott munkaadók elé.

Az arató-sztrájk, vagy szünetelés évről-évre fenyegető felhőként tornyosul az alföldi birtokosok gazdasági érdekei felett s előbbutóbb türethetetlen helyzetet fog teremteni.

Mert az a képteien állapot, hogy az alföld földmivelő munkára termett és veleszületett hajlamainál fogva földéhes népe még drága pénzen sem tud földhöz jutni a hitbizományként lekött földbirtok kolosszusok miatt, ezt a kitünő szinmagyar népet az internacionális agrár szocializmus karjaiba kergette.

Pedig ennek a fajnak volna hivatása kedvezőbb körülmények között, hogy a magyarság terjedésének kiapadhatlan forrása legyen.

Ez a faj ma nem fejtheti ki a benne rejlő nagy expansiv erőket, de ha földet szerezhetne, úgy erős magyar rajokat bocsátana szerte az országba.

Erdélyben a román parasztság a dákorómán bankok segítségével, melyek egész öntudatos földbirtokpolitikát üznek, megszerzi a székely és magyar kis és parasztbirtokokat, a felvidéken a tótság Amerikában szerzett pénzén földet vásárol s azal terjed, erősödik és szaporodik, csak épen az igazi, a legmagyarabb faj elől van elzárva a lehetősége annak, hogy ilyen természetes uton erősödjön, terjedjen, szaporodjon és boldoguljon.

Mert ha bármily szorgalmas, akármiképp kuporgatja is nehezen szerzett koronáit, ahhoz, amit a paraszt egyedül tart vagyonnak: földhöz nem juthat soha, mert épen az ő vidékén lekött földbirtokok vannak csupán, amely mind századokról századokra egy-egy család egyetlen örökösének tulajdona, ki sem el nem adhatja, sem el nem pazarolhatja soha.

A nemzetiségek pedig terjeszkednek s a magyarság a legujabb statisztika szerint még Somogyvármegyében is 2 százalékkal visszafejlődött.

A nép csak ott szaporodik, a hol földje van, az alföldi szinmagyar faj fogyni és pusztulni fog, mert soha sem lesz földje s az internacionális szocializmus tanait szíva magába, közönyös lesz nemzetisége iránt, sőt gyűlölettel nézi hazáját.

És mi akarjuk felépíteni a magyar nemzeti államot?!

Aki ezentul jó nemzeti politikát akar csinálni, az fordítsa szemét az Alföld felé s mentse meg azt a ma-

gyar népet azzal, hogy a lekött latifundiumokat helyeztesse át az erdőshegyes periferiákra, ahol az uradalmak egyszersmind nemzeti missziót is teljesíthetnének a nemzetiségek között és az új gazdasági kereseti forrásokat nyitnának modern intenzív havasi és hegyvidéki gazdálkodással.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, április 14.

A mai ülést Perczel Dezső elnök vezette. Napirenden voltak mindenek előtt a minisztereknek interpellációs válaszai és mégis csak gyér számban vannak jelen a képviselők.

A jegyzőkönyvet hamarosan hitelesítették, bár Madarász apó ma is résen volt, s figyelemmel kísérvén a szöveg felolvasát, közvetlenül a jegyző háta mögött.

Elnök: Bemutatja Rabár Endre levelét, melyben mandátumáról lemond.

Belicska Béni: az állandó igazoló bizottság nevében jelenti, hogy Nagy Sándor, Copány Tranjett és Kúhen Héderváry Károly gróf mandátumát igazolták.

Elnök: jelenti, hogy Bernáth Béla sürgős interpellációt jelentett be az olasz borvám dolgában.

Megokolása a kérdésnek az ülés végére marad.

A napirenden levő miniszteri válaszok meghallgatására tért át a ház. A miniszter elnök nincsen jelen, s így az ő válasza egyelőre függőben marad.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter felel Lendl Adolfnak, a buziási közalapítványi főtisztviség működése tárgyában hozzá intézett kérdésére. Azt válaszolja a miniszter, hogy Lendl panaszai következtében vizsgálatot indított a buziási főtisztviség ellen és ezzel az alkalommal a vádak nem bizonyultak alaposoknak. Nevezetesen kiderült, hogy az albérlé miről Lendl panaszokodik Buziás vidékén nincsen. Csak egy nagy birtokot adott albérlébe a földet, s ezért megbírságotlák hétszázötven koronára. A kis gazdák ép-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: : tüdőbetegségeknél, légező szervek hurutos bajainál, ugymit idült bronchitis, számarhurut és különösen labbdadozóknál influenza után ajánltatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegetként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üve alatti s éggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz)

pen olyan könnyen juthatnak bérléthez, mint a nagy bérlők.

Kéri a válasz tudomásul vételét.

Lendl Adolf: Kijelenti, hogy a válasz nem kielégítő, mert az ő adatai igazak, melyeket szóló sorolt fel s ezeket ma is teljes terjedelmükben fenntartja. Tagadja azt, hogy a vizsgálatot befejezték volna s panaszkodik azon, hogy a vizsgálat során a terhelő tanukat nem hallgatták ki. Kéri, vizsgáltsa meg az ügyet a miniszter alaposabban s megfoggyózdni, hogy a szőlőnek van igaza és a miniszteriumban sorsolás folyik.

Berzeviczy Albert miniszter tiltakozik az ellen, hogy a vezetése alatt álló miniszteriumban sorsolás folyék. A litásat a leghatározottabban fenntartja és kiemeli, hogy a buziási és csákvári főtisztaság területén 14.500 holdat kaptak kisgazdák bérletbe. A közalapítványi földeken nem folyik földzsora s hogy ne folyék, arról szóló is gondoskodik. A válasz tudomásul vételét kéri.

Lendl Adolf: Nem veszi a választ tudomásul. Ime felhossa a szentlaci esetet, hol a parasztek többet ígértek a közalapítványi földekért és mégis nagybérlet kaptak meg.

Rakovszky István: Panama! Panama! (Nagy zaj a jobboldalon.)

Lendl Adolf: Kéri a minisztert, hogy vizsgáltsa meg azt az ügyosztályt, hol a közalapítványi földeket kezelik.

Berzeviczy Albert: Ujra felszólal, mert egy közbeszólás erre provokálja. A szabályok szerint járt el és ezért a panama szót leghatározottabban visszautasítja. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Rakovszky István: Vizsgáltsa meg a miniszter az ügyosztályt, mert azokból a mit **Lendl** mondott, az tűnik ki, hogy az ügyosztály nem szabályosan járt el a szemlaci földek dolgában.

Elnök: Felteszem e kérdést. Tudomásul veszi-e a ház a miniszter válaszát?

A jobboldal felemelkedik.

Felkiáltások balról: Ellenpróbát.

Elnök: Elrendeli az ellenpróbát.

Felkiáltások balról: Kérjük a szavazatok megszámlálását.

Elnök: Elrendeli a megszámlálását. Eredménye az, hogy 88 a válasz mellett és 48 ellene. Így a választ tudomásul vették.

Tisza István gróf, miniszterelnök, felel **Lovász Márton** kérdésére a magyarországi gör. kel. szerb egyház viszonyai tárgyában. A kormány alapos információ alapján, meggyőződött arról, hogy **Letics György** alkalmas a temesvári püspöki állásra, az hogy az új püspök távoli rokona a pátriárkának, nem ok a választás megsejtesítésére.

A ház a választ tudomásul vette.

Berzeviczy Albert miniszter válaszol **Vlád Aurél** egy régi interpellációjára, mely arról szól, hogy Zám községben a magyar iskolába kényszerítik a román gyermekeket. Kijelenti, hogy csak a csa-

láfentartókat büntették meg, kik gyermekeiket sem az állami sem a felekezeti iskolákba nem küldték.

A ház a választ tudomásul vette.

Tallián Béla földmivelésügyi miniszter válaszol **Nosz Gyulának** az állami birtokos telek tárgyában a Tátrában, a hol egyeszség történt herceg **Hohenloche Keresztély**vel. Ez az egyeszség az állam érdekét nem érinti. A szerződés szerint, melyet felolvas, kimutatja, hogy a herceg a szerzett birtokon magyar honosokat kell hogy alkalmazzon és hogy menházakat állít fel a tanítók számára. A szerződést a ház asztalára teszi. Kéri a választ tudomásul vételét.

Rakovszky István: Kéri a Darányi idejéből származó szerződés kinyomatását, hogy mindenki meggyőződhessék róla, hogy mennyi oly kitétel van benne, mely a magyar állam szuverénitását sérti.

Elnök: Ezt majd az interpelláció kinyomatása után indítvány alakjában teheti meg a képviselő ur!

Nosz Gyula: A választ mint véglegest nem veheti tudomásul, mert a szerződést nem olvashatta el s ezt pótlólag akarná megtenni.

Tallián Béla: Kérem válaszomat mint véglegest tudomásul venni.

Nosz Gyula: Nem veheti véglegesen tudomásul, mert ez a szerződés egyszerűen kezére játszotta az állami birtokot **Hohenloche** hercegnek.

Tallián Béla: Miniszter nem hiszi, hogy **Nosz** úgy gondolta volna a dolgot, hogy a magyar kormány **Hohenloche** herceg kezére akarná játszani a birtokot.

Münnich: Személyes kérdésben szólt fel szavaira. **Nosz** maga ellen összeférhetetlenséget jelentett be. A válasz tudomásul vételére az ellenzék holnapra névszerinti szavazást kért. A szerződést kifogják nyomtatni.

Tallián Béla miniszter **Csernoch János**, **Lendl Adolf**, **Udvarý Ferenc** és **Kelen Béla** régebbi helyi érdekű interpellációira felelt. — Válaszait tudomásul vették.

Végül

Bernáth képviselő interpellált az olasz borvám és szerződés ügyében, mire az ülés véget ért.

A tüdővész új gyógyítása.

Irta: **Müller Vilmos dr.**

Állam és társadalom fogtak egymással segítő kezet, hogy az emberiség legujabb átkát, a tüdővést rémesen diadalmas előrehaladásában meggátolják. Minden figyelő tekintet azokban a szerény orvosi laboratoriumokban terelődött össze, ahol ennek a gyilkos kórnak a természetével és az ellene való óvintézkedésekkel foglalkoztak. Ez magyarázza meg azt az eddigi határtalan entuziazmust, amelylyel az egész világ egy pá-

risi orvostanárnak, **Marmorek**-nek azt a hitét fogadta, hogy neki egy ujennan fölfedezett szérummal a tüdővést gyógyítania sikerült.

Boldog boldogtalan történet az új gyógymód forrásához, ahol lassanként az egész világból összegyűltek az érdeklődő orvosok, hogy eltanulva az új gyógymódot, annak áldásait kiki saját hazájában szórhasssa széjjel. Senkinek arra, hogy e gyógykezeléssel mihamarabb működésbe lépjen, nagyobb és elodázhatatlanabb szüksége a mi hazánknál nem volt.

Mi magyarok — még elgondolni is iszonyat — évenként 70 ezer embernyi véradóval rójjuk le köteles tartozásunkat a tüdővésznek. És a legtöbbje ezeknek csupa ifjú sarj, csupa fakadó bimbó, amely ki sem nyilott, már is porba hull. Megdöbben az ember szive, ha ezekre a szerencsétlenekre gondol, a kik mindedig a gyógyulás reménytelenségének tudatával jártak közöttünk és bizakodtak abban, hogy a gyógyító orvostudomány, miként olyan sok esetben, ezen a téren is megtermi áldásait. És úgy látszik, legalább, ha az eddigi külföldi gyógyeredményeken végigtekintek, hogy miként ma már a mindennapos orvosi gyakorlatban polgárjogot nyert a **Behring-féle** difteria-ellenes szérumoltás, azonképpen el fog terjedni a tüdőbeteg szérumkezelése is és megmenti azokat a dolgozó karokat a társadalomnak, amelyek eddig a betegségtől elernyedten tétlenségre voltak kárhoztatva.

De hát miben is áll a **Marmorek-féle** új gyógyítás? Tulajdonképpen egy elvből indul ki. Fölteszi, hogy a tüdővést előidéző bacillusok a testben, amiközben élnek, mérges anyagot termelnek, amely a szervezetet megmérgezi. Ezt a mérges anyagot teszi a **Marmorek-féle** szérumoltás hatástalanná az által, hogy sorozatos oltásokkal megfelelő mennyiségű ellenmérget fecskendez a beteg bőre alá. Minél régebb a betegség, tehát minél több mérge halmozódott föl, annál nagyobb mennyiségű ellenmérgegre, szérumra van szükség, hogy gyógyulásról lehessen beszélni.

A **Marmorek-féle** szérumkezelés tulajdonképpen az egész orvosi gyógytudományt alapjaiban reformáló szérummal való kezelési eljárásnak a tüdőbetegknél keresztülvitt alkalmazása. A mai orvostudomány arra igyekszik, hogy a betegség tüneteinek kezelése helyett inkább magára a baj forrására tudjon hatni és hogy az ok megszüntesse az okozatot. A szérumos kezelés mellett tehát nemcsak magának a betegségnek, hanem az azt kísérő kínzó tüneteknek is kell mulniok és ezért joggal nevezi az orvostudomány a gyógyítás ez új módját oki kezelésnek és éppen azért fogadja mindig az egész orvosvilág olyan nagy örömmel egy-egy betegség szérumos gyógyításának hírét, mert ekkor teljesítheti a maga teljes valóságában azt a nemes humanizmust, a melyet tőle a szenvedő emberiség olvár.

A női szépség

ápolására és fentartására legjobb a „**Fáy Flóra**“ féle arc-crém, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatású arc-crém

szeplő, májfoltok, vörös pattanások és minden nemű bőrtisztatlanság ellen. Egy tégely 1 korona, hozzávaló **Fáy szappan** szintén 1 korona. Egyedül kapható: **Dr. Róthschnek V. Emil** Utóda

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth utca.

KÖZIGAZGATÁS.

Debrecen 1903. évi zárószámadata.

Roncsik Lajos városi főszámvevő a tegnapi tanácsülésen mutatta be a város 1903. évi zárószámadatait a főleltárral és vagyonszámjeggyel.

A jelentés szerint az elmúlt évben a rendes bevétel 2,560.908 kor. 12 fill., a rendes kiadás 2,323.044 kor. 72 fill.

A rendkívüli bevétel kitett 1,191.231 kor. 96 fill.,

a rendkívüli kiadás ellenben 1,431.049 kor. 19 fill.,

a bevételi kevesebbet 239.817 kor. 23 fill.

Az átmeneti 168.931 kor. 38 fill. bevétellel szemben a kiadás 154.971 kor. 44 fill.

A bevételi többlet 13.959 kor. 94 fill.

Ha már most a fenti számadásoknál a 251.823 kor. 34 fill. bevételi többlet együttes összegéből a bevételi kevesebbet összegeget, 239.817 kor. 23 fillért levonjuk, kapjuk a 12.006 kor. 11 fill. pénztári maradványt.

Ugy a rendes, mint a rendkívüli bevételi és kiadási egyes tételeknél, az indoklás az illető rovatban amennyiben a tér szűke engedte, megtétetett.

A bevételi, valamint a kiadási cím szerinti összesítésnél látható címenként: hol volt az előirányzatnál az előírás több vagy kevesebb. A főszámvevő meg a következőket említi meg:

A rendes bevételnél a költségvetés hiánya pótlására számításba vett 311.772 kor. 39 fill. pótdóval szemben tényleg s így csak részben befolyt 253.956 kor. 51 fill. összeg betudása mellett is 86.385 kor. 69 fillérral több vétetett be, mint amennyi elő volt irányozva.

A rendes kiadásnál 7755 kor. 15 fillér a tulkiadás. Ez az adósságtörlesztés által jött létre.

A rendkívüli bevételnél s a rendkívüli kiadásnál az előirányzat és előírás közti különbség az egyes bevételnél szintén megokolva van. Az átmeneti bevételek, mint ilyenek, a költségvetést nem érdeklik.

A vagyonszámjeggyel a következő: cselekvő vagyonszámjeggyel 57,068.600 kor. 87 fillér; a szenvedő vagyonszámjeggyel 11,422.804 kor. 62 fillér; tiszta vagyonszámjeggyel tehát 45,645.796 kor. 25 fillér. A vagyonszámjeggyel 1903-ban 351.406 kor. 07 fillér.

Az alapítványoknál a szaporulat 85.599 kor. 44 fill.

A letéti alapoknál szaporulat 29.051 kor. 64 fill., összesen 114.651 kor. 08 fill.

A nagy gondtal és szaktudással egybeállított zárószámadás annak idején a közgyűlés elé kerül.

× **Tanácsülés.** Tegnap délelőtt tanácsülés volt Kovács József polgármester elnöklésével, melyen a folyó ügyek után Roncsik Lajos

főszámvevő bemutatta az 1903-ik évi zárószámadás eredményét.

× **A homokkerti lakosok kérelme.** Tegnap délután a homokkerti lakosok megbízásából küldöttség kereste fel Kovács József polgármestert Harsányi Gusztáv törvényszéki bíró vezetésével. A homokkerti lakosok főutcájuk szűk torkolatának 8 ölre való kiszélesítését kérelmezik és óhajtaikat írásban hozták el. A kérelmezők szerint ezen utkiszélesítés 1600-2000 forintnyi költségbe kerülne, melyet oly módon vélnek előteremteni, hogy a város adja ezen összeget abból, melyet a homokkerti telkek adásvétele után 1 százalékos átruházati címen az ottani lakosok 1896. óta fizetnek. Vagyis a kérelmezők úgy okoskodnak, hogy ezen összeg a város rendezésére és kiépítésére fordítandó. A polgármester szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a kérvényt sürgősen átteszi a tanácshoz. Ezzel kapcsolatban ismételtén rámutatunk azokra a terhekre, melyek a városra neheznek a telepek és kertek létesítéséből. Debrecen környékének multja világosan igazolja, hogy az öt régen te körülgyűrűző helységek, telepek mind elpusztultak, nem tudván magukat fentartani. A multban igaz, hogy sok mindenféle viszontagság siettetette ezek pusztulását, az is igaz, hogy némely részük még kedvező viszonyok közt sem tudta magát fentartani és az ugynevezett belső városra szorult, megis azt látjuk, hogy valóságos szenvedélylyé vált ujabban a parcellázás, háttárban lakás és telepítési viszketeg. Éppen a napokban mutattunk rá arra a városunk belső fejlődését veszélyeztető parcellázásokra, melyek valóságos falusias gyűrűvel veszik körül Debrecent. Ma egyik, holnap másik kert, telep és városrész fordul uttestért, világításért, rendőrségért és más egyebekért a tanácshoz. A város szeretne eleget tenni a kérelmezőknek, de nincs anyagi ereje a mindinkább fokozódó kívánságokkal szemben. Nem azt mondjuk mi ezzel, hogy a homokkerti lakosoknak nincs igazuk, hanem ezen eset ötletéből jelezni kívánjuk a városra nehezető ama nagy terheket, melyek a telepek, kertek és parcellázott földeken történő építkezésekből fognak származni, Éppen azért nagyon ideje volna, ha a tanács javaslatot tenne a közgyűlésnek, hogy a házhelyeknek szánt parcellázásokat gátolja meg.

× **Polgármesterválasztás Szegeden** Szeged város népe nagyfontosságú kérdés eldöntése előtt áll. Jövő hét szerdáján lesz a polgármester választás. A Pálffy Ferenc lemondása és nyugalomba vonulása folytán megüresedett polgármesterei székbe — mint tudósítónk jelenti — minden valószínűség szerint Lázár György dr. Szeged város képviselőjét fogják megválasztani. Mint a polgárság általános bizalmának jeletéményese, valószínűleg versenytárs nélkül fogja elnyerni ezt a diszes bizalmi állást.

× **A rendőrök új egyenruhája.** A rendőrségen szerdán este osztották ki az ez évre szóló egyenruhákat. — Minden rendőr egy zubbonyt, egy nyári nadrágot és sapkát, a rendőrbiztosok ezen felül egy téli nadrágot is kaptak.

× **Megfelelő szabályrendelet.** A március havi városi közgyűlésen az ácsok és kőművesek érdekében hozott szabályrendeletben lévő több sérelmes pont miatt felelősséget nyújtanak be a miniszterhez. A felelősséget részletesen foglalkozik a rendelet sérelmes részével s megváltoztatását, illetve módosítását kéri a minisztertől.

× **Pályázat másod jegyzői állásra.** Az egyéki másod jegyzői állás megüresedvén betöltésére pályázatot hirdettek. A kellően felszerelt kérvények jövő hónap 3-án esti 5 óráig nyújthatók be a központi főszolgabírói hivatalhoz, amennyiben a választást jövő hónap 4-én délelőtt már megadják.

× **Faarverés a nagyerdőn.** E hónap 19 és 20-án, azaz kedden és szerdán a Nagyerdőn akác tűzifa árverés lesz. Az árverés kezdődik a Nagyerdőn a nagyúton, az első Nyulas-utnál.

EGYHAZ és ISKOLA.

Tanfelügyelői látogatás. Palotay László prelátnak kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő és Sipos Orbán minisztertanácsos, kormány kiküldött tegnap városunkba érkeztek a Svetits-zárda tanítóképzőintézetének megvizsgálása végett. Ma és holnap osztályról-osztályra megfigyelik a tanmenetet és eredményt, azután tapasztalataikról jelentést tesznek az egyházmegyei és tanügyi kormány előtt.

Az ev. ref. főgimnázium tanulmányutja. A debreceni ev. ref. főgimnázium ifjúsága e hó 23-tól 26-ig terjedő tanulmányi kirándulást tesz. A tanulmányut a tanárok vezetése mellett történik. A tanulmányi kirándulás utirányát is meghatározták már, még pedig a következő városok érintése van a tervezetbe fölvéve: Kolozsvár, Gyulafehérvár, Vajdahunyad és Arad. Különös tekintettel lesznek a természeti szépségek és történelmi emlékek megtekintésére, nemkülömben pedig a néprajzi sajátságok megismerésére. A 3-4 napig tartó tanulmányut tehát nemcsak tanulságos, hanem egyben érdekes és valóban élvezetes is lesz.

Hajduböszörményi főgimnáziumából. A hajduböszörményi ev. ref. főgimnáziumnak VII. és VIII. osztályát a vallás- és közoktatásügyi miniszter a nyilvános jelleggel fölruházta. Együttel a nyilvános érettségi vizsgálat tartását is engedélyezte. Ezidén lesz az első érettségi vizsga, a mint azt és annak határidejét lapunk egyik e heti számában már jeleztük is.

Az ág. ev. elemi iskola bezárása. Maternyi Lajos ág. ev. esperes gyermeke kanyaróban megbetegedett. E miatt Kovács József polgármester elrendelte, hogy az ág. ev. elemi iskolákban a tanítást szüntessék be, nehogy a ragályos betegség tovább terjedjen.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő tegnap délután látogatást tett az izr. orth. elemi iskolában. Benézett az összes osztályokba és megelégedve tapasztalta úgy a tanítványok szorgalmas előmenetelét, mint a tanító testület példás munkásságát. Különösen melegen fejezte ki megelégedését Klein Mártonnak, az intézet érdemes igazgató-tanítójának, aki mióta

az iskola élén áll, nagyon sokat tett annak emelése és fölvirágoztatása érdekében.

H I R E K.

* **Piaci drágaság.** Keservesen érezzük mindnyájan, hogy a debreceni piac napról-napra drágább. A megélhetéshez valószínűsítő művészet kell. A közepes jólétéhez tisztos vagyon, vagy nagy kereset. Kisebb jövedelemmel a husevés csak ritkaság számba megy, ha pedig egyik-másik családot egészséges szervezettel áldott meg végzete, az vagy nélkülöz, vagy konyhájára áldozva mindenét, a családi élet ezer apró kiadására, lakbérre és ruházatra nem jut semmi sem.

Debrecen piaci drágaságával nem áll egyedül az országban. A többi nagyobb városok is érzik ezt a terhet. De míg másutt az illetékes körök minden kínálkozó eszközt felhasználnak a piaci túlkövetelések megállítására, addig mi csak panaszkodunk, de sem erőnk, sem kedvünk nincs önmagunk bajain megengedett korlátok között segíteni.

Nekünk az a nézetünk, hogy egy városnak kell olyan eszközzel birni, mellyel az élelmi cikkek beszerzését megkönnyíti. Mert egy város nagy közönségét kitenni annak a veszedelemnek; hogy minden jövedelmét a piac nyelje el és e mellett naponként egy halom gorombaságot rakjon zsebre oly igazságtalan dolog, melyen okvetlenül segíteni kell.

A nagyobb városokban immár bizottságok ültek össze a piaci drágaság enyhítésére. E bizottságban a városi tanács és különböző szakkörök vesznek részt. Keresik, kutatják a piaci drágaság okait, keresve ezekre az orvoslást tudással és lelkiismerettel.

Nem kívánjuk mi azt, ami régen volt, hogy a tanács határozta meg az élelmiszerek eladási árát. De nem akarunk e tekintetben ez alkalommal még vezérleveket sem közölni a piaci drágaság megszüntetésére. Ha azonban az illetékes körök bele mennek ezen kérdés rendezésébe, szívesen felsoroljuk nemcsak idevonatkozó észrevételeinket, hanem tért nyitunk mindazoknak, kik ezen ügy megvilágítását szükségesnek tartják.

* **A Szombati Veresmarti-émlék sorsa.** Már többször hírt adtunk arról, hogy a Csokonai-kör és az ev. ref. egyháztanács átkarja helyezni és egyuttal megakarja ujitani a Szombati Veresmarti-émléket. Egy kiküldött vegyesbizottság már meg is állapította az emlék jövődő helyét, megcsináltatta az ujjalakítás tervezetét és költségvetését is. És mindezt hiába. Ugyanis a presbitérium legutóbb tartott gyűlésén Simonffy Imre elnöklő főgondnok indítványára elejtették az egész tervet. Ugy hagyják a Szombati Veresmarti-émléket ott, ahol van, habár az emlék a szó szoros értelmében utban van: egyik sétatutnak a közepére esik. Nem is említve azt, hogy a kut és az

illemhely sem a legjobb szomszédai egy kegyeletet hirdető emlékműnek.

* **Tisza és a magyartalanságok.** Tisza István gróf miniszterelnök egy Szabadkára küldött belügyminiszteri leiratában nagyon jelentős nyilatkozatot tesz nyelvünk tisztaságáról. Azt mondja ugyanis a miniszterelnök, hogy a városi szabályrendeleteknek szörnyű magyartalanságát szomorúsággal tapasztalja és figyelmébe ajánlja a városoknak, hogy ne törjék kerékbe a mi szép magyar nyelvünket. A miniszterelnök a rendelete annál érdekesebb, mert ez az első eset, hogy a magyar nyelv rontásának kérdése közigazgatási hatóságok előtt szóba kerül. Fájdalom ez a pirongatás a színmagyar Debrecen hivatalos írásaira is ráférne. Itt nálunk az ősz nemzeti Debrecenben épp oly borzalmosan, magyartalan a közigazgatási hivatalos nyelv, mint másutt.

* **A debreceni bérkocsisok.** Az új főkapitányra rengeteg oly feladat vár, melyet a közérdek szempontjából értelesen meg kell oldania. E feladatok közt van a bérkocsisok megrendszabályozása. A debreceni bérkocsisok elég csinosak és olcsók. De hihetetlenül durvák, megbizhatatlanok a bérkocsisok. Ha megrendelik őket, nem jelennek meg: mikor valaki óra számra akarja a kocsit használni, a kocsis azt hazudja, hogy a vonathoz van rendelve és nem vállalja el a fuvarát. A gorombáskodásban pedig páratlanok. Egyik olvasónkkal a napokban történt meg a következő jelenet, a Bika előtt, még pedig egy őrt álló rendőr jelenlétében és hallgató részvételével. Egy uri asszony a nagyerdőre akart kikocsikázni. Nyitott kocsit keresett, de a hány ott állt a Bika előtt, mindegyiknek a kocsisa azt felelte, hogy ő nem ér rá, nem mehet a nagyerdőre, mert a vasúthoz kell mennie. Utoljára maradt a 2. számú zárt kocsis. Az urnő végre ehhez fordult.

— En nem vagyok a vasútra rendelve, nincs is semmi dolgom, azért mégse viszem ki a nagyerdőre, mert nem jött először hozzám! — mondta a kocsis nyersen.

A rendőr végig hallgatta a feleselő, engedelmességet megtagadó kocsist, de a füle botja se mozdult. S a 2. számú kocsis a többivel együtt röhögve nézte, hogy indul az uri nő a szomszéd állomások felé.

Továbbá a kocsikon az árjegyzék egyáltalán nincs kifüggesztve, a kocsisok rendszerint többet követelnek, mint a mennyi jár. Némelyik — talán részeg fővel — hajt, mint az őrült; beleütközik fába, kőbe, szekérbe; a másik lomhán cammog. Szóval nagyon rájuk férne a szigorú ellenőrzés s az elnézést nem ismerő hatósági megrendszabályozás.

* **A Zenede jótékonyága.** A debreceni Zenede az elmúlt tél folyamán több hangversenyt rendezett, amelynek fele tiszta jövedelmét a Debrecenben fölállítandó ev. ref. egyetem javára ajánlotta föl. Most megtörténtek a számadások és a Zenede a tiszta jövedelem felét, mintegy 128 korona 50 fillért már el is juttatta az egyetemi bizottság kezeihez. Valóban elismerés és di-

cséret illeti meg a Zenedét eme szép és nemes tettéért.

* **Magyar vegyelemző laboratoriumok.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban közölte a kamarával azon magyar vegyelemző laboratoriumok címjegyzékét, amelyek nyilvánossági jogot nyertek. Felhívta a kamarát, hasson oda azon vállalatoknál, amelyeknek vegyelemzésekre van szükségük, hogy a külföldi laboratoriumok helyett az ép oly megfelelő magyar intézményeket keressék fel megbízásaikkal. Ily nyilvánossági jogot nyert laboratoriumok állanak fenn: Kaposvárott, Szegeden, Pécsen és Budapesten négy is, ez utóbbiak a budapesti kereskedelmi és váltó törvényszék hitas vegyészeti.

* **Székelylakodalom.** A székelylakodalom rendező bizottsága szombaton d. u. 4 órakor a kereskedelmi iskola dísztermében gyűlést tart, amelyen a szerepeket fogják kiosztani. — A rendezőség kéri az érdekelteket, hogy minél nagyobb számban sziveskedjenek megjelenni.

* **Kávéház az utcán.** Nemeth András az Arany Bika szálló bérlője nemrég azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, engedné meg a kávéház előtt levő uton asztaloknak elhelyezését oly formán, hogy az aszfalt költségeit ő viselné. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott a kéréssel és azt érdemileg el is intézte. Megengedte ugyanis Nemeth Andrásnak, hogy a kávéház előtt elvonuló aszfalt és a kisvasut sínjárja között levő térre asztalokat állíthat ki az esetben, ha az aszfaltozás költségeit fizeti. Ezzel kapcsolatban azonban kimondta, hogy a gyalogjáró aszfalton sem ő, sem más kávéházi tulajdonos nem állíthat fel asztalokat, mivel azok a gyalogközlekedést gátolják.

* **Az iparoskör választmányi ülése.** Az iparoskör választmányja vasárnap, e hónap 10 én az ipartestület helyiségében ülést tart az új tisztikar jövő működésének tárgyában. Ugyancsak e gyűlésen több, a körre nézve fontos kérdés kerül megbeszélés alá. Így, a körnek a társadalomban elfoglalandó állásáról, pezs-gőbb életéről, a tagok szorosabb összefűzéséről stb. esik ottan szó. Ez utóbbit különösen nyilvános felolvasó esték tartásával, társas összejövetelekkel fogják eszközölni.

* **Téglagyári munkások gyűlése.** A városi téglagyár munkásai is mozgolódnak. Szervezkedni akarnak s ezért vasárnap délelőtt 10 órakor az Otthon vendéglő helyiségében értekezletre gyűlnek össze.

* **Cégügyek rendezése.** A kereskedelmi és iparkamarának törvény szerint kötelességük a cégbejegyzések ellenőrzése; ez ellenőrzésnek fokozott mértékben érvényesítését szükségessé teszi az a körülmény, hogy ma az egész országban szerte a cégjegyzékek igen sok kívánni valót hagynak fenn. Nagyon sok oly vállalat, mely nagysága és minősége alapján törvény szerint céget bejegyezteni volna köteles, éveken át elmulasztja azt, másoldalról nagyon sok megszünt vállalat, melyek törlését a magánfelek nem kérték, évről évre benn marad céggel a cégjegyzékben. Mindez termé-

szetesen a cégjegyzékek megbízhatósága és használhatósága rovására van. A kamara tehát az eddiginél szigorubb vizsgálat alá vette a cégviszonyokat, aminek következtében 231 megszűnt vállalat cégnek hivatalból törlését és 30 oly vállalatnak, melyek törvény szerint arra kötelesek, cégbejegyzésre szorítását kérelmezte a debreceni íróvényszéktől.

* **Kanyaró járvány.** Sárváry Gyula dr. tisztí főorvos jelentésére, hogy az egyháztéri ev. ref. elemi iskolában tömegesebb kanyaró megbetegedések fordultak elő, a polgármester elrendelte, hogy nevezett iskola első osztályában további intézkedésig az előadásokat szüntessék be.

* **Halálozások.** Az elmúlt napon Debrecen városának az alábbi halottai voltak: Bartha Gizella ev. ref. 21 éves, Szabó Juliánna ev. ref. 6 hónapos, Bodnár Erzsébet ev. ref. 18 éves.

* **Tanár-tisztek összeírása.** A honvédelmi miniszter — mint értesülünk — több hét előtt az obstrukció befejezése idejében rendeletet bocsátott ki a honvédezekre, hogy irassanak össze azok a tisztek, a kik már eddig is mint tanárok működtek akár honvédségi iskolákban, akár a közös hadsereg iskoláiban s átvetettek mint csapat-tisztek a közös hadseregből. Továbbá összeírattak azok a tisztek, a kik a honvédségnél, vagy esetleg mint volt közös hadseregbeli tisztek, kik most a honvédségnél szolgáltak, önkéntesi iskolákban mint parancsnokok működtek. Azon aktív tisztek is összeírattak, kik a tanári pályán voltak azelőtt, vagy tanári pályájukat félbeszakítván, önkéntesi szolgálatba léptek s aktiváltatták magukat. Az ily módon összeírt tisztek közül töltik be a honvédségi iskoláknál jelentkező hiányokat, de ily módon egyúttal rendelkezésre áll annak a kimutatása, hogy hány oly tiszt van a honvédségnél, a kit tanárként lehet alkalmazni csapatintézeteknél. Ugy értesülünk, hogy a közös hadügyminisztérium is végeztet ilyen összeírást, melyből ki fog tűnni, hány oly tiszt áll rendelkezésre, a ki csapatintézetben oktatást vállalhat. A hadügyminisztérium annak kimutatását is bekéri, hogy mely nyelven vállalkozhatnak az egyes tisztek oktatására.

* **A gésák.** Az orosz-japán háború kitörése óta alig van nap, hogy a lapok említést ne tennének a gésákról, a csicsergő, epedő, szerelmes japán leánykákról. Egyik elmeséli nekik, hogy ők a szabad szerelem hódító papnői, kiket eme élethivatásuk helyes betöltésére maga az állam képezet ki az e célra felállított gésa-gymnásiumokban; a másik sietett megoáfolni a szabad szerelem iskolájának eszméjét s védi a gésa erényeket: de abban minden lap megegyezik, hogy a gésák, még az európai fogalmak szerint is csinosak, szépek. Arcbőrük üde, hamvas, sima s fehér, kezecskéik puhák s bársony bőrűek; ami természetes is, mert a gésa végtelen odaadással ápolja arcát s kezét s mint köztudomásu, nem eredménytelenül.

Nincs is lebilincselőbb látvány egy üde, hamvas, sima s tiszta, szép női arcnál, egy fehér, bársony bőrű, lágy női kéznél és önmaga ellen vét azon nő, ki természetadta bájait nem ápolja minden rendelkezésre álló, de ártalmatlan eszközzel, melyek között a legkiválóbb, a szépítő szerek gyöngye, a *Harmat Crème* nevű arcszépítő kenőcs (*készíti a Mihailovits-gyógyszertár Debrecenben*), mely

teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát bármikor használható s rövid idő alatt üdév, bársonyszerűvé teszi az arc- s kéz bőrét s az ifjúság elbájoló hamvát lopja a ráncosodni kezdő, napégette s tisztátalan női arcra.

* **Pikáns kérdés.** A budapesti büntető törvényszék második számú ítélőtáncsa előtt ma egy szemrevaló 17 éves szobaleány állott azzal vádolva, hogy urnőjétől, egy miniszteri titkár nejétől, 190 korona értékű melltűt lopott, habár megtalálták nála az ékszer, fenyegetés dacára sem akarta azt visszaadni.

— **Miért ragaszkodott annyira a lopott jószághoz?** — faggatta az elnök a leányt.

— Csak azért, mert én az ékszer nem loptam, hanem ajándékba kaptam.

— **Kitől? Az asszonytól?**

— Ó, a nagyságos asszonytól mindössze egy használt selyem alsószyknyát kaptam, de olyan rossz állapotban, hogy én resteltem hordani, hát a vicinének adtam. A melltűt a fiatal urtól kaptam.

— **Ki az a fiatal ur?**

— Hát a Géza urfi, a nagysága fia, aki tavaly az önkéntesi tanfolyamot halglatta.

— **Aztán miért ajándékozta volna a Géza urfi az anya ékszereit magának?**

— Tessék elhinni, nem ingyen.

— **Node mégis?**

— Ha éppen muszáj, megmondom; a fiatal ur szerelmet vallott nekem és én meghallgattam.

— **Az ügyész: Micsoda?**

— **Hasztalan faggat a tekintetes ur,** többet nem mondok, ha még olyan kíváncsi is.

A bíróság nem hozott ítéletet, hanem rövid tanácskozás után elhatározta, hogy a következő tárgyaláson kihallgatja Géza urfiit is.

* **A legújabb cigányregény.** Budapesten a soroksári-utcai cigánysoron érdekes új regényről beszélnek most, amelynek szereplői: Babáry Jóska bandájának másodprimása, Dani Gyurka és egy szép rotterdami festőművész, Paczer Jolán. A zenekar hosszabb ideig külföldi fürdőhelyen játszott s Baden-Badenben, ahol a legfigyelmesebb hallgatója a hollandi hölgy volt. Azon az estén, amikor a banda utoljára játszott a fürdőhelyen, a szép nő sokszor emelte zsebkendőjét a szeméhez; aztán érzékeny bucsut vett Gyurkától, de ezzel nem szűnt meg a barátság. Paczer Jolán még magyarul is megtanult a csinos cigány kedvéért s legutóbbi levelét folyékony magyarsággal írta meg neki. A minap pedig személyesen is eljött Budapestre. A jövő hónap elején vissza akar térni hazájába, de előbb megesküszik Dani Gyurkával.

* **Rövid hírek.** Városi tisztviselők mozgalma. Torda város tisztviselő kara e hó 9-én tartott értekezletén Dulló János árvaszéki ülnök elnöklete alatt egyhangulag elhatározták, hogy csatlakoznak Esztergom törv. hat. város tisztviselőinek átiratához, amelyben a városi tisztviselők fizetésének állami hozzájárulását utján való emelését célozza. — **Letartóztatott püspök.** Konstantinápolyból jelentik, hogy húsvét előtt letartóztatták a musli örmény gregoriánus püspököt és az egyházi községtanács tizenegy tagját. mert panaszt emeltek a Jildiznél előfordult csapathígások miatt. — **Zendülő fegyencek.** Lembergől távirják, hogy szerdán este az ottani fogházban a fegyencek fellázadtak, a börtönök ablakait bevették az ajtókat bezúzták. Két század gyalogságot rendeltek ki a foglyok el-

len. — **Kirabolta az apját.** Békés Gyulán — mint tudósítónk írja — Makare Mihály legény szerdán agyonlőtte magát. Makaret szégyenérzete kergette a halálba, mert édesapját a múlt héten kirabolta. — **Repülő ujonc.** Kőrmenről jelentik, hogy szerdán reggel 6 órakor Feitscher János 21 éves legény, akinek az nap kellett volna sor alá állani, felment a Kiruhaner féle gőzmalom 3-ik emeletére és az utca felőli ablakon kivette magát. Esés közben felöltöje szétnyilott és mintha szárnya lett volna — ért a sáros földre. Csupán az orrát és a balkeze csuklóját ütötte meg egy kisé.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fénykép nagytársasági műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

* **Pénztáros kisasszonyt keresünk,** a ki kereskedelmi iskolát is végzett. Telegdi K. Lajos utóda Eperjesy István könyvkereskedés Debrecen városház épület.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Az orosz-japán háború.

Nagy és súlyos veszteség érte az oroszokat. Még tegnapi lapunk táviratai közt hirt adtunk arról, hogy az orosz hajóhad legnagyobb páncélos hajója: a Petropowlowsk Port-Arthur előtt elsüllyedt. Az admirálhajón odaveszett Makarov tengernagy és a legénység legnagyobb része. Tehát mintegy 660 ember. Cirill nagyherceg is életveszélyesen megsebesült, de azért mégis sikerült megmenteni.

Mindezek a veszteségek eddig nem látható következményekkel lehetnek a háború kimenetelére. Ez a tengeri vereség döntő Oroszországra s nem egykönnyen fogja kiheverni. A lesújtó hírek hatása a szárazföldi ütközetekre is végzetes befolyást gyakorolhat.

A nagy katasztrófa részleteiről alábbi távirataink számolnak be:

Pétervár, ápr. 14. A *Petropavlovsk*-kal több mint 600 ember veszett el, mert a hajó legénysége 700 emberből állt, kik közül csak 40 embert sikerült megmenteni. A *Petropavlovsk*ot 1894-ben Péterváron építették az egyik legszebb és legnagyobb hajója volt az orosz hajórajnak. 11,000 tonna térfogattal bírt és 11,200 lóerővel dolgozott. Attól tartanak, hogy a japánok most döntő csapást fognak a meggyöngyült orosz flotta ellen intézni.

Pétervár, ápr. 14. Port-Arturból a következő táviratok érkeztek Grigorovic ellentengernagy kikötőparancsnoktól Miklós cárhoz:

1. szám. A *Petropavlovsk* páncélos-hajó nekiment egy aknának, felrobbant és elsüllyedt. Hajórajunk az Aranyhegy alatt áll. A japán hajóhad közeledik.

2. szám. Makarov tengernagy életét veszítette.

3. szám. Vladimirovics Cyrill nagyherceget megmentették és nem sérült meg.

4. szám. A legalázatosabban jelentem felségednek, hogy eddig a Petropavlovsk páncéloshajóról Cyrill nagyherceget, hat tisztet, köztük a súlyosan megsebesült Jakovlev kapitányt, továbbá két hadnagyot, három hadapródot és 32 mairózt mentettek meg, kik valamennyien megvannak sebesülve. — Továbbá eddig négy tiszt, egy orvos és 12 matróz holttestét találták meg. A japán flotta eltűnt a szemhatárról. A részleteket Urhtomski herceg ellentengernagy fogja jelenteni, aki átvette a hajóhad ideiglenes parancsnokságát.

Pétervár, ápr. 14. Hire jár, hogy Uchtomski herceg ellentengernagy, aki egyelőre átvette a portarturi hajóhad parancsnokságát, ma délután ütközetben állott 18 japán hajóval.

Tienosin, ápr. 14. Im már bizonyos az, hogy Petropavlovsk admirál hajót japán torpedó süllyesztette el, mely az acélszörnyeteket oldalba találta s tíz perc lefolyása alatt elsüllyesztette. A parancsnoki hid mellett álló egy katonatiszt látta, amint Makarov vállát egy gránát szilánkjára megsebesítette, azután valószínűleg a vízbe fullt. Hulláját az orvosok nem találták meg.

Port-Artur, ápr. 13. Port-Arturban a rémület óriási. Grigorovic azzal a rémülettel szemben, mely Port-Artur lakosságát elfogta tehetetlen. Pétervárról rendelkezés mostanáig nem érkezett.

Tienosin, ápr. 14. Egy francia katonatiszt, aki az orosz hajórajt kísérte, azt mondja, hogy este fél 10 órakor vette kezdetét a harc, a melyben résztvett a port-arturi flotta és a 14 hajóból álló hajóraj. Togo intézte az egész támadást s a leghevesebb golyózáporban egykedvűen cigarettázott. Ez a hidegvér az oroszokat megdöbbentette. Togo, Tegethoff taktikája szerint partnak szorította az orosz hajórajt, a mely szabad mozgásában volt ilyenformán gátolva. Az oroszok rettenetes vereséget szenvedtek. Az Asati japán admirálhajó védelmében levő torpedó-naszád ekkor torpedót lőtt ki, mely a Petropavlovsk oldalba találta. A Petropavlovsk elsüllyedt s vele több orosz cirkáló.

Pétervár, ápr. 14. Mikor a cárt az ütközetről értesítették s tudatták vele a nagy katasztrófát elsápadt, azután sirva takadt. Később visszavault lakosztályába és senkit sem akart fogadni. A pétervári katonai köröket valósággal rémület fogta el.

London, ápr. 14. A Timesnek a port-arturi külső kikötőben lévő gőzös fedélzetéről jelenti hadi tudósítója tegnapi kelettel: Reggel fél 5 órakor Port-Artur felé látták közeledni a japán hajóhadat a Kasuga és Nisin hajókkal, amelyek először jelentek meg a harc színterén. Port-Artur felé közeledve, hat japán cirkálóhajót találtak ott. Ezek a kora reggeli órákban megvédték Port-Arturt a torpedónaszád támadása ellen. A csatahajók, köztük a Kasuga és a Nisin, hat mértföldnyire közeledtek az ellenséghez. Délelőtt 10 óra 20 perckor a parti ütegek szabálytalan tüzelést kezdtek. A Togo tengernagy vezetése alatt álló csatahajók háromszor kerültek meg ivalakban az orosz hadállást 18 csomó

sebességgel, miközben az oroszok eredménytelenül tüzeltek. Délben Togo tengernagy, ki nyilván inkább demonstrált, mint ostromot intézett, visszatért a nélkül, hogy jelentékeny kárt vallott vagy sok löveget pazarolt volna el. Ma 40 japán hajó volt Port-Artur előtt, becsámítva a torpedójárműveket is.

Berlin, ápr. 14. Kinában veszedelmes arányokat ölt a fegyverkezés. A hadereket a kínai kormány északon összpontosítja. A japán győzelmek mindjobban fokozzák a kínai csapatok lelkesedését.

Berlin, ápr. 14. Sanghájából jelentik a Tageblatt-nak: Kína semlegessége nem tűnik föl többé a kifogástalanság színében. A kormány hadosztályt tart készen, hogy a mandzsu határ felé elretolja. Az egyik hadosztály Kuropatkin tábornok főhadiszállásától csak százötven kilométernyire, a másik Mukdentől csak kétszázötven kilométernyire van és a harmadik is készen van az elindulásra. Mind a három hadosztály modern ágyúval van felszerelve és valamennyinél japán tisztek működnek mint instruktorok. A japán befolyás újra emelkedőben van és az egész birodalomban folytonosan japán győzelmi híreket terjesztenek.

Berlin, ápr. 14. A Post-nak jelentik Pekingből: A kínai kormánykörök egészen úgy kezdenek viselkedni, mint ezéltől néhány esztendővel az idegenek megszárlása idején. — Az idegeneket kedvelő Ju hercen elbocsátása és Nátunk növekedő hatalma azt mutatja, hogy a kínai kormány politikája idegenellenes karaktert kezd öltetni. Csing és Csufu hercegek támogatják a japánbarát pártot s megbuktatják mindazokat a hivatalnokokat, akik az európaiaknak kedveznek. Attól lehet félni, hogy Kína semlegességi nyilatkozata ellenére általános fölkelés fog kitörni.

A katasztrófa hatása.

Pétervár, ápr. 14. Az orosz flotta veresége s a Petropavlovsk elpusztulása miatt a gyász általános. Sok házon gyászlobogó leng, az ujságok egy része gyászkeretben jelent meg. A cári család teljesen le van sújtva. A katasztrófánál elpusztult tengerészek számát kilencszázra teszik. Makarov özvegye nagybeteg. — Makarov holttestét még nem találták meg.

Port-Artur.

London, ápr. 14. Port-Artur eleste már csak rövid idő kérdése. Az orosz flotta teljes veresége kétségtelen.

Ujabb hajópusztulás.

Pétervár, ápr. 14. A Pestrosni orosz torpedó naszádot kutatásra küldték ki. A ködben elvesztette összeköttetését a hajóhaddal. A japánok körülvárták és elpusztították. A naszáddal elpusztult az összes legénység. Csak öten menekültek meg.

EGYLET.

A debreceni szent-Erzsébet-egyesület által szegényei javára folyó évi április hó 18-én, vasárnap este hét órakor a róm. kath. főgimnázium disztermében rendezendő jótékonycélu hangversenynek műsora:

1. Mendelssohn, Bartholdy F. „Szent-iván éji álom” nyitánya; vonós hangszereken előadja a 39. számú cs. és kir. gyalogezred zenekara.

2. „A jótékonyság” irta és felolvassa Dr. Szűcs Miklós ur.

3. Székely F. 21-ik magyar ábránd, zongorán előadja Dr. Irinyi Istvánné ur-hölgy.

4. a) Böhm C. „Szeretsz-e?” (Op. 85.)

b) Huszka J. Bob herceg operettjéből: „Dal az első csókról”, éneкли Dr. Szűcs Gézánné ur-hölgy; zongorán kíséri Dr. Ujfalussy Géza ur.

5. „Boka keringő”, hegedűn előadja Fábian Margit urleány; zongorán kíséri Hoffmann Margit kisasszony.

6. a) E. Kovács Gyula „Hajnali uram”;

b) Endrődy S. „Visszavárlak”, szavalja Pirkler Ernő ur.

7. Operett részletek, cigányzene kísérellet mellett éneкли Dr. Hoffmann József ur.

8. „Az én első szerelmes levelem”, vigmonológ előadja Klebelsberg Margit grófnő.

9. Bachó I. „Nagy magyar ábránd”, vonóshangszereken, előadja a 39. cs. és kir. gyalogezred zenekara.

E hangversenyre jegyek korlátolt számban még kaphatók Riesz Lipót és Kontsek Géza kereskedéseiben.

SZÍNHÁZ.

— (Takarodó.) Ma este mutatják be színházunkban Beyerlein német író Takarodó című katonai színművét. A darab onnan vette címét, hogy az őrmester leánya mindig takarodó után surran be a hadnagy szobájába. A dolog egy elszázi nagyon kis helyőrségen történik. Csupa katona szerepel a darabban, csupán egyetlen nő, — az őrmester leánya, Klárka. Az első felvonás a századirodában, a második a hadnagy szobájában játszik. A harmadik a katonai hadbíró-ság részére berendezett legénységi szobában, a negyedik ismét Lauffan hadnagy szobájában. Kitűnő szerep a darabban Volkhard törzsőrmester, a katonai fegyelem és kötelességtudás becsületes mintaképe, továbbá egy szocialista nőgyűlölő szakaszvezető s a hadbíró-ság tárgyalásán szereplő gróf Lehdenburg vértés kapitány. Az egyetlen női szerep eredeti, minden felvonásban más-más vonásával feltűnő leány-jellem százféle színét, változását, érzelmeit és szenvedelmét mutatja be. A darabnak nagy a hire, de irodalmi értéke felette csekély. Hatásos és hatást kereső középszerű termék, mely éppen most a katonai élet leleplezésének divatja folytán érhetett el sikert, de nyoma a lélekben alig látható s maga az egész darab se marad a divatnál hosszabb ideig felszinen.

TAVIRATOK.

Közös minisztertanács.

Budapest, ápr. 14. Goluchovsky gróf külügyminiszter ma este Budapestre érkezett a holnap kezdődő közös minisztertanácskozásra. Pietreich hadügyminiszter holnap reggel érkezik meg.

Osztálysorsjáték.

Budapest, ápr. 14. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok nyertek:

400.000 koronát nyert: 43595.
60.000 koronát nyert: 49559.
20.000 koronát nyert: 23747.
10.000 koronát nyertek: 25271, 39230,
50.000 koronát nyert: 23443.
20.000 koronát nyertek: 2540, 3339, 4238, 7827, 8897, 30095, 42452, 45443, 58030, 63594, 70988, 74434, 75010, 75991, 79095, 79636, 101248, 101297.

A többi számokat 1000, 500 és 200 koronás nyereménnyel húzták ki.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 14. Buzakinálát mérésélt, vételkedv gyöngé. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisre	7 96—97
„ októberre	7 96—97
Rozs áprilisre	7 85—86
„ októberre	6 30—31
Zab áprilisre	6 46—48
„ októberre	5 23—24
Tengeri májusra	5 23—24
„ júliusra	5 49—51
Ropce augusztusra	10 95—

TÖVÉNYKEZÉS.

§ Csöd A debreceni kir. törvényszék tegnap tartott Kalmár Sámuel ügyében csödválasztmányi ülést. A tanácskozás eredményeképpen kimondták, hogy Kalmár Sámuel vagyona elrendelik a csödt. A törvényszék részéről kiküldött csödbiztos Visky Sándor dr. Csödtömeggondnok Árvay Béla dr. Helyettes csödtömeggondnok Weinberger Sándor dr.

SZŐLÖLUGÁST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Ermelléki első szőlőoltványtelep
cím Kágya, u. p. Székelyhid.

Donogán és Somossy
Kunz József és Társa Utódai
Debrecen, kistemplom bazár.
Megérkeztek a
Tavaszi divat
gyönyörű ujdonságai,
ruhaszövetek és selymekben
!! Óriási választék !! Szabott árak

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.
Keil féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkerteknek.
Keil-féle szalmakalap-festék minden szonben

Mindekor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Mindenkinek saját érdeke, hogy

férfi-, fiu-, és gyermekruha
szükségletét

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító

Magyarország legnagyobb és legrégebb

férfi ruha üzletében

DEBRECEN.

Piac-utca 49. sz. alatt

szerezze be.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Serail-szappan. | Kitűnő toillett szappanok a

Epe-szappan. | o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra. =

Főraktár: Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits

Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László,

Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jéna és Jéna

urak droguerájában.

Serail-puder. Kiváló finom arczpora három színben, fehér, rózsás és crème 1 dobozára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb száji.

Kapható továbbá a készítőnél: ROZSNYAI-MÁTYÁS gyógyszerésztárába Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Javaszi és nyarudeny
1904.

Valódi brünni szövetek.

Egyvágás 3-10 méter / K. 7.—10.—jó
hosszu, teljes férfi / K. 12.—14.—jobb
öltözet, (felsőrukk nad- / K. 16.—18.—finom
rág, mellény) / K. 21.—igen finom
Valódi gyapjuszövet.
Egy fekete salon öltözet K. 20. úgy felöltök
turistaruhák, stb. stb. gyáriárakban küld:

Siegel-Imhoz, Brünn

Arjegyzék ingyen. — Ha privát egyé-
nek a cégtől rendelnek, nagy előny-
ben részesülnek.

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBOR SZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZ
MELLÉKELVE VAN!

2000 darab
nemes rózsatő

válogatott fajokban, cserepekben ne-
velt, kapható kertészeti telepemen,
Miklós-utca végén, kefégyár
mellett.

Virágüzletben levágott és cse-
repes virágok, virágmunkák — izlése-
sen összeállítva, jntányos árban kap-
ható

Janatka Alajos

műkertésznél,
DEBRECEN, Piac-utca 59. szám.

F O N T O S
GYOMORBYJOSOKNAK!

Étvágyhiányt, gyomorfáj-
dalmakat, émelygést, gyo-
morgyengéséget, emész-
tési zavarokat, főfájást
stb. megszüntet azonnal a világhírű valódi
BRADI-féle
MÁRICELLI GYOMORCEPPEK.

Bok eser közönsé és elismerő nyilatkozat! Kis üveg hasz-
nálati utasítással 80 fillér, nagy üveg 1.40 korona.
Gyógyszertárakban kapható.

Főraktár: BRÁDI C. gyógyszerháza
a „Magyar Királyhoz” Bécs, honnan
kivánatra — ingyen küldetik az érdekes
„Specialbroschür.”

5 kor. beküldése után 6 kis üveg, 4-50
kor. beküldése mellett 3 nagy üveg lesz
— bérmentve küldve. — Képviselőt —
Magyarország részére:
Török József
gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

Övkedjünk utáztoktő! — A val di
MARIACELLI gyomorceppek tőnti védjegy-
gyel és aláírással kell, hogy elláva legyenek.

? Miért ?

ne vezik

Gaedicke

bankházát a legnagyobb

Szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fize-
ték ki

Mert ott	a 602.000	kor. jutalmat
Mert ott 3-szor	a 400.000	„ főnyerem
Mert ott 3 szor	a 100.000	„ „
Mert ott 1-szer	a 70.000	„ „
Mert ott 4-szer	a 60.000	„ „
Mert ott 3-szor	a 30.000	„ „
Mert ott 5 ször	a 25.000	„ „
Mert ott 10-szer	a 20.000	„ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt
felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a
XIV-ik magyar kir. szab. osztálysorsjáték május
17 és 18-án megtartandó húzásához postautalványon
vagy utánvét mellett

$\frac{1}{12}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{1.50}$ sorsjegyeket
rendelni

Gaedicke A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse gyűjtődéje

Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11 szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadij
mentes átutalhatása céljából kivánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlével.

Gaedicke A. urnak

BUDAPEST

Szíveskedjék címemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab.
osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni

Az ellenérték: ..... korona ..... utánvételező
postautalványon küldöm

Pontos cím Név .....
Állás .....
Lakhely .....
Utolsó posta .....
A nem kívánt
módozat tör-
lendő